

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: **Zoltán Jankovič, nar.** , bytom , t. č. , zastúpený Združením na ochranu práv občana - AVES, Bratislava, Jána Poničana 9, IČO: 50 252 151, proti žalovanému: **PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o.**, Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, **o zrušení rozhodcovského rozsudku**, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 28. apríla 2021, č. k. 13Cr/1/2019-233, v spojení s jeho opravným uznesením zo dňa 15. októbra 2021, č. k. 13Cr/1/2019-281, takto

r o z h o d o l:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zrušujúcom výroku (I.) a vo výroku o nároku na náhradu trov konania (III.) **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Napadnutým rozsudkom, v spojení s jeho opravným uznesením (ďalej v texte len „napadnutý rozsudok“, „napadnuté rozhodnutie“), súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym arbitrážnym súdom zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych

súdov, z.z.p.o., so sídlom Bratislava, Krížna 56, sp. zn. 78/12/18 zo dňa 12. 08. 2019. Druhým výrokom konanie v časti o odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou voči žalovanému domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. 78/12/18 zo dňa 12. 08. 2019 (súd prvej inštancie mal správne uviesť rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym arbitrážnym súdom zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Bratislava, Krížna 56, sp. zn. 78/12/18 zo dňa 12. 08. 2019, ktorá chyba v písaní nemá vplyv na vecnú správnosť rozsudku, ďalej v rozhodnutí len „rozhodcovský rozsudok“). Svoju žalobu zdôvodnil tým, že išlo o spotrebiteľský spor, v rámci ktorého súd skúma, či rozhodcovská zmluva, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platným právnym úkonom, za ktorý ho nepovažoval, a preto je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, rozhodcovský súd nemal právomoc o veci rozhodnúť a tiež tvrdil, že výška úroku, ktorý od neho žalovaný úverovou zmluvou č. 8500161754 zo dňa 05. 08. 2016 požadoval, bola neprijateľná a v rozpore s dobrými mravmi. Tiež namietal zosplatnenie úveru tvrdiac, že ho žalovaný nevykonával, žalovaný v rozhodcovskom konaní nepredložil žiaden doklad o tom, že by bol dlžníkovi doručil oznámenie alebo výzvu na úhradu omeškaných splátok, pričom práve takéto konanie vyžaduje § 53 ods. 9 v spojení s § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v rozhodnutí len „Občiansky zákonník“) pre zosplatnenie úveru. Ďalej v žalobe tvrdil, že žalovaný ho neupozornil na to, že mienil vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Tvrdil, že rozhodcovská zmluva, od ktorej rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc na konanie, nebola výsledkom štandardného kontraktačného procesu, ale vo svojich dôsledkoch išlo o neprípustný diktát dodávateľa sprevádzaný neadekvátnym nátlakom na druhú zmluvnú stranu. Namietal výšku úroku, ktorý označil za odporujúci dobrým mravom a mal za to, že pokiaľ plnil úroky odporujúce dobrým mravom jednalo sa o plnenie z neplatného právneho úkonu, s ktorým zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 Občianskeho zákonníka). Taktiež sa pôvodne domáhal odkladu vykonateľnosti uvedeného rozsudku, avšak podaním zo dňa 23. 01. 2020 svoju žalobu v tejto časti zobral späť, o čom rozhodol súd prvej inštancie tak, že konanie v tejto časti zastavil podľa ust. § 145 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Rozhodnutie v zrušujúcej časti právne oprel o ust. § 39, 53 ods. 1, 2, 4 písm. r), 5 a 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 45, § 46 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len zák. č. 335/2014 Z. z.). Vykonaným dokazovaním mal preukázať, konkrétne zo spisu Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. 78/12/18, že dňa 12. 08. 2019 bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorým bol žalovaný (v tomto konaní žalobca) zaviazaný k zaplateniu istiny 3 145,40 eura spolu s úrokom omeškania a zmluvnou pokutou. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500161754 uzavretej dňa 01. 08. 2016 medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako

veriteľom zistil, že ňou bol žalobcovi poskytnutý úver v sume 3 000 eur za tam uvedených podmienok. Zo spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy č. 8500161754 zo dňa 01. 08. 2016 zistil, že išlo o osobitnú listinu podpísanú stranami sporu, ktorá mala formulárový charakter, bola predpísaná vopred a boli do nej doplnené výlučne údaje dlžníka a dátum a podpis jej účastníkov, ktorou sa dohodli, že akékoľvek nároky medzi nimi bude riešiť rozhodcovský súd. Konštatoval, že žaloba na zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná v lehote stanovenej § 46 zákona o rozhodcovskom konaní do 3 mesiacov po doručení rozhodcovského rozsudku a teda včas (podaná na súde bola elektronicky dňa 25. 12. 2019 - č. I. 18 spisu) a vzhladol dôvod podľa § 45 písm. e) zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pre ktorý sa žalobca mohol zrušenia tohto rozsudku úspešne na súde domôcť. Považoval za nesporné, že dotknutá rozhodcovská zmluva bola ako formulárová, vopred pripravená dodávateľom (žalovaný) bez možnosti spotrebiteľa (žalobca) akýmkoľvek spôsobom zasiahnuť do jej znenia. Podpisom danej zmluvy sa spotrebiteľ vzdal práva na konanie pred všeobecným súdom v prípade, ak žalobcom bude veriteľ, t. j. dodávateľ. Mal za to, že individuálne dojednaná by bola len taká rozhodcovská zmluva, ktorá by bola výsledkom rokovania medzi stranami a v procese jej kontraktácie by došlo k spoločnému konsenzu oboch zmluvných strán. Rezultoval, že rozhodcovská zmluva, od ktorej rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc na konanie, nebola výsledkom štandardného kontraktáčného procesu, ale vo svojich dôsledkoch išlo o neprípustný diktát dodávateľa sprevádzaný neadekvátnym nátlakom na druhú zmluvnú stranu. Napriek tomu, že dotknutá rozhodcovská zmluva bola samostatnou listinou, nepovažoval ju za úkon, ktorý by bol medzi stranami uzavretý mimo ostatné súvislosti ich právneho vzťahu. Preto konštatoval, že uzavretá rozhodcovská zmluva predstavovala neprijateľnú zmluvnú podmienku, z ktorého titulu je neplatná, a preto na jej základe vydaný rozhodcovský rozsudok musel zrušiť. Uzavrel, že rozhodcovská doložka mala znaky neprijateľnej podmienky, vyvolávala nerovnováhu medzi účastníkmi konania a bola spôsobilá viesť k procesnej nevýhode jednej z procesných strán. Žalobcovi nebola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, naopak, bolo v tejto formulárovej zmluve uvedené, že všetky spory bude riešiť rozhodcovský súd. Dodal, že pre jeho rozhodnutie o zrušení rozhodcovského rozsudku bolo irelevantné, či veriteľ postupoval v súlade so zákonom a dohodnutými podmienkami pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, resp. či medzi nimi dohodnutý úrok zodpovedal obvyklej výške úroku, pretože zrušenia rozhodcovského rozsudku sa možno domáhať len pre dôvody uvedené v § 45 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a medzi ne posúdenie týchto otázok nepatrí. Ich posúdenie by mohlo mať vplyv iba na otázku, či predmetný úver bol alebo nie bezúročný a bez poplatkov, čo nebolo predmetom tohto konania, preto sa týmito otázkami nezaoberal.

4. Rozhodnutie o trovách konania právne oprel o ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 2 CSP a v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania s tým, že o výške jeho nároku na náhradu trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalovaný a

domáhal sa jeho zmeny a zamietnutia žaloby. Ako odvolacie dôvody uviedol ust. § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP. V prvom rade namietal, že súd prvej inštancie rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktorý nebol predmetom konania, žaloba bola podaná o zrušení rozhodcovského rozsudku sp. zn. 78/12/18 vydaného dňa 12.08. 2019 v konaní pred Slovenským arbitrážnym súdom, zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. Súd prvej inštancie rozhodol o zrušení iného rozhodcovského rozsudku. Súčasne namietal aj odôvodnenie, kedy v rozsudku sa uvádza, že bolo vykonané dokazovanie spisom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava. Odvolanie podal aj z dôvodu, že súd prvej inštancie prijal nesprávny výklad zákona, ktorým vyžaduje splnenie takých podmienok pre rozhodcovskú zmluvu a rozhodcovské konanie s účasťou spotrebiteľa, ktoré sú objektívne nerealizovateľné a nemožné, a zároveň ktoré predstavujú dopĺňanie požiadaviek zákona o ďalšie, zákonodarcom neurčené podmienky a tým aj porušenie princípu právnej istoty. Namietal, že súd prvej inštancie považuje za prípustnú rozhodcovskú zmluvu len vtedy, ak žalobcom je spotrebiteľ a on určuje, či žalobu podá v rozhodcovskom konaní alebo v konaní pred všeobecným súdom, alebo ak si spotrebiteľ určuje, či sa spor bude rozhodovať v rozhodcovskom konaní alebo nie, aj vtedy ak je žalovaný a teda žaloba je podaná voči nemu. Zvýraznil, že rozhodcovské konanie pred Slovenským arbitrážnym súdom sa začalo na základe podania žaloby a na základe uzavretej spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva bola uzavretá podľa zákona č. 335/2014 Z. z. a obsahovala všetky zákonné náležitosti podľa uvedeného. Vyzdvihol, že zák. č. 335/2014 Z. z. neupravuje žiadny zákaz uzavretia rozhodcovskej spotrebiteľskej zmluvy pred vznikom sporu, naopak zavedením požiadavky na jej obsah jednoznačne formuluje požiadavky na obsah rozhodcovskej zmluvy. Zvýraznil, že zákon č. 335/2014 Z. z. bol prijatý ako zákon určený na reguláciu rozhodcovského konania s účasťou spotrebiteľa. Jedným z prostriedkov ochrany je zavedenie požiadaviek na obsah spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, a to aj (§ 3 ods. 3 písmeno e) je poučenie podľa prílohy č. 1. Zákon č. 335/2014 Z. z. určil, že rozhodcovský súd môže byť zriadený len takým zriaďovateľom, ktorý má povolenie na takúto činnosť vydané Ministerstvom spravodlivosti SR. Poukázal na skutočnosť, že nad rámec zákona obsahuje predmetná spotrebiteľská rozhodcovská zmluva možnosť jej jednostranného ukončenia len zo strany spotrebiteľa. Ani žalobca nespochybnil, že si spotrebiteľské rozhodcovské zmluvy prečítal, že ich obsah poznal. Tvrdil, že rozhodcovská zmluva teda nevznikla za stavu, kedy by spotrebiteľ nemal informáciu, že nemusí uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu. Táto informácia sa uvádzala hneď v popredí textu rozhodcovskej zmluvy, teda aj z hľadiska transparentnosti danej informácie nebolo možné konštatovať deficit informovanosti na strane spotrebiteľa. Navyiac, keď v danom čase bol informovaný o tom, čo uzavretie danej zmluvy má za následok. Pritom v spojení s informáciou pre rozhodovanie o prijatí rozhodcovskej zmluvy je podstatné a) prehlásenie veriteľa, že existencia rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou vzniku úverovej zmluvy, b) informovanie o tom, čo rozhodcovské konanie je. Zároveň existencia rozhodcovskej zmluvy neskončila ani následne, kedy si žalobca v lehote 14 dní (jej dĺžka je rovnocenná, ako s lehotami definovanými v zákone pre možnosť odstúpenia od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo vrátenie tovaru kúpeného na diaľku a pod.) mohol uzavretie rozhodcovskej zmluvy dodatočne prehodnotiť. Ďalej argumentoval, že žiadny zákon neurčil

podmienku individuálnej dojednanosti pre platnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Nevyplýva to ani z Občianskeho zákonníka a ani zo zákona č. 335/2014 Z. z. Individuálne dojednanie nie je podmienkou platnosti žiadneho právneho úkonu. Za podstatné označil to, že právna úprava v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy a tiež v čase rozhodcovského konania umožňovala, aby rozhodcovské konanie bolo začaté aj na základe žaloby dodávateľa a či pre takéto podanie žaloby okrem rozhodcovskej zmluvy bol alebo nebol potrebný súhlas (či iná aktivita) žalovaného spotrebiteľa. Iba v prípade, ak by právny poriadok v relevantnom čase určil, že podanie žaloby rozhodcovskému súdu je možné len zo strany spotrebiteľa (teda ak vystupuje ako žalobca), alebo ak vystupuje ako žalovaný len s jeho osobitným súhlasom udeľovaným nad rámec uzavretia rozhodcovskej zmluvy, len vtedy by bolo možné posudzovať, či rozhodcovská zmluva nevyhovujúca uvedeným dvom možnostiam je neplatnou. Vyzdvihol, že zákonná úprava predpokladá, že konanie bude začaté aj na základe žaloby dodávateľa. Pre podanie žaloby alebo pre začatie konania okrem uzavretia rozhodcovskej zmluvy nevyžaduje žiadne osobitné súhlasy spotrebiteľa (okrem uzavretia spomenutej rozhodcovskej zmluvy) a ani neurčuje, že len spotrebiteľ môže podať žalobu. Uzavrel, že ak súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že podanie žaloby dodávateľom núti spotrebiteľa k rozhodcovskému konaniu, potom takýto záver nemá oporu v právnom poriadku a nepripúšťa vlastne žiadnu rozhodcovskú zmluvu. Dal do pozornosti, že je nezistiteľné z rozsudku a z vykonaného dokazovania, čo žalobcovi bránilo si rozhodcovskú zmluvu preštudovať či už pri jej uzavretí alebo aj následne po jej uzavretí. V konaní nebolo ani tvrdené a ani preukázané, že by žalobca nemohol od rozhodcovskej zmluvy napríklad odstúpiť v lehote 14 dní od jej uzavretia. Namietal, že z rozsudku ani nevyplýva, že by súd sa zaoberal obsahom rozhodcovskej zmluvy, najmä ustanovením článku 2 alebo článku 7, ktoré výslovne hovoria o tom, že k uzavretiu nemusí ani prísť (a toto rozhodnutie závisí od vôle spotrebiteľa) alebo môže od nej spotrebiteľ odstúpiť v lehote 14 dní od uzavretia (čo opätovne závisí od spotrebiteľa, pričom odstúpenie tak môže realizovať v dobe, kedy už úverovú zmluvu uzavrel a kedy zánik rozhodcovskej zmluvy z dôvodu odstúpenia od nej nemôže spôsobiť zánik úverovej zmluvy). Zvýraznil, že hneď v úvode rozhodcovskej zmluvy uviedol, že uzavretie rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzavretia zmluvy o úvere a teda poskytnutia úveru. Rozhodcovská zmluva obsahuje poučenie o tom, čo jej uzavretie znamená, čo je jej dôsledkom a rovnako aj informáciu o možnosti od nej odstúpiť. Mal za to, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodovaní absolútne neprihliadal na zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, na základe ktorého bolo rozhodcovské konanie vykonané. Pretože argumenty súdu pre ktoré by rozhodcovská zmluva mala byť neplatnou a neprijateľnou sú postavené na záveroch, ktoré odporujú uvedenému zákonu.

6. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 363 a nasl. CSP, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 ods. 1 CSP, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383

CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok v zrušujúcom výroku (I.) a vo výroku o nároku na náhradu trov konania (III.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Podľa § 387 ods. 1, 2, 3 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

9. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP zakotvuje koncepciu zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie podľa § 220 ods. 2 CSP, ale obmedzí sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako neoddeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúce.

10. Odvolací súd považuje za potrebné úvodom sa vyjadriť k odvolacím námietkam žalovaného, konkrétne k dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, kedy sa jedná o iné vady, ktoré mohli mať vplyv na výrok rozhodnutia. Tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Príkladom takejto vady môže byť nesprávne realizovaná manuálna povinnosť súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní, porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami (pozri § 193 CSP) alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu (pozri § 194 ods. 2 CSP). Žalovaný namietal i vadu podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia, a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto postupom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnene sa vzdávať od želanej a možnej miery zistenia skutkového stavu. Žalovaný

namietal tiež vadu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až § 194 CSP. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, čo znamená, že vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávneho vyložil.

11. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Obsah práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto (každý) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktorý je v rozpore so zákonom (porovnaj III. ÚS 7/2008).

13. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ust. § 220 CSP dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozhodnutia. V prípade, ak

súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje uvedeným spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie, ide o nedostatky odôvodnenia, ktoré zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

14. Odvolací súd pri prejednávaní veci dospel k záveru, že žalovaným namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené. Po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku odvolací súd konštatuje, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle 220 ods. 2 CSP. Ako už bolo uvedené, prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanom spore, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný spor a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Učinené zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Napadnutému rozhodnutiu nemožno vytknúť ani nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193, § 194 a § 205 CSP, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia, alebo že by použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Nebola zistená ani jedna vada namietaná žalovaným v jeho odvolaní. Odvolací súd sa plne stotožňuje s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým správne žalobe v plnom rozsahu vyhovel a zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre tak učinil. Samotný fakt, že žalovaný sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvého inštancie nestotožňuje neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladie vyššie citované zákonné ustanovenie. Odvolací súd sa s týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť týchto dôvodov ďalej, podľa § 387 ods. 2 CSP, iba poukazuje. Na zvýraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza nasledovné.

15. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť, sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 12. 08. 2019 bol vydaný Stálym arbitrážnym súdom zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56,

Bratislava, sp. zn. 78/12/18, ktorým bol žalovaný (v tomto konaní žalobca) zaviazaný k zaplateniu istiny 3 145,40 eura spolu s úrokom omeškania a zmluvnou pokutou. Uvedený rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe porušenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500161754 uzavretej dňa 01. 08. 2016 medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom. Spolu s touto zmluvou bola uzatvorená i Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva č. 8500161754 zo dňa 01. 08. 2016, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať rozhodcovský rozsudok. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zrušil rozhodcovský rozsudok, keď dospel k záveru, že spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je neprijateľnou podmienkou spotrebiteľskej zmluvy, boli porušené všeobecne záväzné právne prepisy na ochranu spotrebiteľa. V danej veci preto správne súd prvej inštancie podrobil prieskumnej činnosti predovšetkým Spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu uzavretú dňa 01. 08. 2016 t. j. v deň, keď bola uzavretá aj zmluva o úvere. Súd prvej inštancie podrobným spôsobom v napadnutom rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré predmetnú zmluvu vyhodnotil ako neplatný právny úkon, ktorý nebol uzavretý v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Odvolací súd sa s týmto záverom súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil a na tieto dôvody ďalej poukazuje. Správne bolo skonštatované, že žaloba na zrušenie rozhodcovského rozsudku bola podaná v lehote stanovenej § 46 zákona o rozhodcovskom konaní do 3 mesiacov po doručení rozhodcovského rozsudku, a teda včas.

17. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd, vzhľadom aj na ďalšie námietky odvolateľa uvádza, že v ustanovení § 47 Zákona o rozhodcovskom konaní č. 335/2014 Z. z. je upravený ďalší postup súdu v prípade, že rozhodne o zrušení rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovská zmluva sa tak stáva bezpredmetnou a vec bude prejednaná a rozhodnutá v občianskom súdnom konaní, v rámci ktorého bude povinnosťou súdu prvého stupňa podrobiť zmluvné podmienky obsiahnuté v spotrebiteľskej zmluve tzv. súdnej kontrole a to v zmysle, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech navrhovateľa ako spotrebiteľa.

18. Podľa § 45 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z., súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l).

19. Podľa § 45 ods.1 písm. e) zákona č. 335/2014 Z. z., účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy.

20. Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci je otázka, či Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva k úverovej zmluve zo dňa 01. 08. 2016, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platná. V zmluve sa účastníci vzťahujú dohodli, že akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s porušením, ukončením, či neplatnosťou

Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: a) Slovenský arbitrážny súd so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava, zapísaný v zozname stálych rozhodcovských súdov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR, číslo povolenia SRS 002 zo dňa 19. 03. 2015... b) Stály rozhodcovský súd Victoria arbiter so sídlom Vojtecha Tvrdého 793/21, 010 01 Žilina, zapísaný v zozname stálych rozhodcovských súdov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR, číslo povolenia SRS 004 zo dňa 21. 04. 2015... c) Rozhodcovský súd v Bratislave zriadený pri Asociácii pre rozhodcovské konanie so sídlom Ventúrska 14, 811 01 Bratislava, zapísaný v zozname stálych rozhodcovských súdov vedenom Ministerstvom spravodlivosti SR, číslo povolenia SRS 007 zo dňa 09. 06. 2015... Podľa takto dojednanej rozhodcovskej zmluvy, spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní, avšak výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalujúcej strane. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie v tom smere, že ide o formulárovú zmluvu, ktorej možnosť žalobca ovplyvniť nemal. Bolo preto povinnosťou žalovaného postup podľa tejto rozhodcovskej zmluvy žalobcovi vysvetliť a oboznámiť ho s ňou. Odvolací súd dodáva, že už samotná forma, v akej je rozhodcovská zmluva napísaná, a to drobným, ťažko čitateľným husto popísaným textom, sama o sebe podstate sťažuje riadne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednání. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami. Napriek tomu, že predmetná Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva je uzavretá samostatne (neoddeliteľne však súvisí so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 8500161754, preto ju možno považovať aj za rozhodcovskú doložku k tejto zmluve), pre platnosť rozhodcovskej zmluvy je podstatné, aby v nej bola podchytená vôľa oboch zmluvných strán uzavrieť takúto zmluvu. Z vyjadrenia žalobcu, ako aj z jeho následného správania, však vyplýva, že predmetnú rozhodcovskú zmluvu uzavrieť nemienil a nechcel, nakoľko jej sám ani neporozumel, čo v konečnom dôsledku preukázal aj tým, že podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

21. Ustanovenie § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je svojim obsahom najbližšie problémovej rozhodcovskej zmluve. Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa. Ak by dodávateľ inicioval konanie na rozhodcovskom súde, je klauzula neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil, alebo odsunul. Spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle citovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú. Pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva, pre neho transparentný štátny súd. Odvolací

súd pritom nepochybuje o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednávanie nedávalo zmysel. Je na úvahu, či spotrebiteľ by napadla myšlienka namietat' neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy. Tu je nutné objektívne posúdenie rozhodcovskej zmluvy a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu a v tomto zmysle ani jeho aktivita. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 OZ) a je povinnosťou nielen súdu, ale rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodit' všetky právne dôsledky, a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Neuniklo pozornosti odvolaciemu súdu, že rozhodca iba zriedkavo pristupuje k posúdeniu platného založenia vlastnej právomoci, resp. túto iba formalisticky skonštatuje ako danú. Aj toto konanie je právom nerešpektovania práv spotrebiteľov a absencia nestrannosti a nezaujatosti rozhodcu. Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach je treba zvolit' osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení ani vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera. Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú prax pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, odvolací súd neprijíma a odsudzuje ho ako konanie hraničiace so zlým úmyslom v zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú zmluvu.

22. Nepochybne je v danej veci možné konštatovať, že ide o vopred, dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly, a je zrejmé, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane žalovaného je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ, žalobca, si individuálne vyjedнала rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy. Nie žalobca má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaní, ale žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si žalobca individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal aj podmienky arbitráže. Žalovaný si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej doložky nespĺnil. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. V spise však nie sú o tom žiadne dôkazy. Odvolací súd sa preto nestotožnil s tým, že rozhodcovská zmluva bola medzi stranami sporu individuálne dojednaná. Žalovaný s odbornou starostlivosťou musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania. Za situácie, že rozhodcovská zmluva, uzavretá medzi stranami sporu v deň uzavretia aj úverovej zmluvy, je absolútne neplatným právnym úkonom, účinky ktorej neplatnosti nastávajú od začiatku, nebolo možné na základe neplatného právneho úkonu vydat' rozhodcovský rozsudok, nakoľko rozhodcovský súd nemal oprávnenie na vydanie rozhodnutia v dôsledku neplatnosti rozhodcovskej zmluvy.

23. Keďže odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku ustálil, že k zrušeniu rozhodcovského rozsudku došlo z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, ďalšie námietky žalovaného, týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci, považoval za bezpredmetné.

24. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom zrušujúcim výroku (I.) a vo výroku o nároku na náhradu trov konania (III.) ako vecne správny, s poukazom aj na dôvody uvedené v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie, v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Pre úplnosť dodáva, že súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania správne rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcu považoval za v konaní plne úspešného a pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nebral do úvahy zastavujúci výrok rozhodnutia v dôsledku čiastočného späťvzatie žaloby žalobcom, pretože k späťvzatiu žaloby žalobcom došlo pred dorúčením samotnej žaloby žalovanému a teda predmetom konania bolo fakticky len zrušenie rozhodcovského rozsudku.

25. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti a na rozumné usporiadanie procesných vzťahov (článok 4 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e :

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého

stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V Nitre dňa 15. decembra 2021

JUDr. Marta Polyáková
predsedníčka senátu
(sudkyňa spravodajkyňa)

JUDr. Dagmar Podhorcová
sudkyňa

JUDr. Ingrid Doležajová
sudkyňa

Za správnosť vyhotovenia: Mária Mikulcová